

Егер тасымалдау жөнелтілетін елден басқа елдегі соңғы межелі пунктті немесе тоқтауды қамтитын болса, Варшава конвенциясы немесе Монреаль конвенциясы жүктің жоғалуына, зақымдануына немесе кідіруіне қатысты тасымалдаушының жауапкершілігіне қолданылуы мүмкін. Осы Конвенцияларға сәйкес тасымалдаушының жауапкершілігін шектеу, егер неғұрлым жоғары құн жарияланбаса, 4-тармақшада көрсетілгендей болуға тиіс.

ШАРТ ТАЛАПТАРЫ

2. Осы Шартта және ондағы Хабарламаларда:

Тасымалдаушы осы жүк авиа жүкқұжатын шығаратын авиа тасымалдаушы және жүктерді тасымалдайтын немесе олар үшін жауап беретін немесе тасымалдауға байланысты кез келген басқа қызметтерді орындайтын барлық тасымалдаушыларды қамтиды.

АРНАЙЫ ҚАРЫЗ АЛУ ҚҰҚЫҒЫ (АҚК) Халықаралық валюта қоры айқындайтын арнайы қарыз алу құқығы болып табылады.

ВАРШАВА КОНВЕНЦИЯСЫ Тасымалдау шартын орындауға мынадай кез келген құралдардың қолданылуын білдіреді:

Варшавада 1929 жылғы 12 қазанда қол қойылған Халықаралық Әуе Тасымалына Қатысты Кейбір Ережелерді Біріздендіруге Арналған Конвенция;

бұл Гаагада 1955 жылғы 28 қыркүйекте енгізілген түзетулері бар осы Конвенция;

бұл мән-жайға қарай 1955 жылғы Гаагадағы түзетулері және № 1, 2 немесе 4 (1975) Монреаль хаттамасы бар Конвенция.

МОНРЕАЛЬ КОНВЕНЦИЯСЫ Монреальда 1999 жылғы 28 мамырда қол қойылған Халықаралық Әуе Тасымалына Қатысты Кейбір Ережелерді Біріздендіруге Арналған Конвенцияны білдіреді.

2.2.1. Тасымалдау Варшава конвенциясында немесе Монреаль конвенциясында белгіленген жауапкершілікке байланысты ережелерге сәйкес, мұндай тасымал қолданылатын Конвенцияларда айқындалғандай «халықаралық тасымал» болып табылмайтын жағдайлардан басқа жағдайларда орындалады.

2.2. Бұл жоғарыда айтылғанға қайшы келмейтін дәрежеде тасымалдау және онымен байланысты басқа да қызметтер әрбір Тасымалдаушымен:

2.2.1 қолданылатын заңдар мен мемлекеттік ережелерге;

2.2.2 жүк авиа жүкқұжатында қамтылған талаптарға, Тасымалдаушының тасымалдау талаптарына және оған байланысты ережелерге, заңдарға, кестеге (бірақ онда көрсетілген ұшып келу және ұшып шығу уақытымен емес) және осы Шарттың ажырамас бөлігі болып табылатын және кез келген әуежайларда немесе жүк тасымалдарын сату жөніндегі кеңселерде тексерілетін Тасымалдаушының қолданылатын тарифтеріне сәйкес орындалады. Тасымалдау АҚШ-тан/АҚШ-қа орындалғанда, жөнелтуші мен алушы сұрау салу бойынша Тасымалдаушының тасымалдау шарттарының көшірмесін алуға уәкілетті. Тасымалдаушының тасымалдау шарттары мыналарды:

2.2.2.1 сынғыш және тез бүлінетін жүкті қоса алғанда, жүк жоғалған, бүлінген немесе кідірілген кезде Тасымалдаушының жауапкершілігінің лимитін.

2.2.2.2 оның шегінде жөнелтушілер мен алушылар наразылықтар беруі тиіс немесе Тасымалдаушыға қатысты немесе оның агенттеріне қатысты оның іс-әрекеттері немесе қателіктері үшін іс-әрекеттер жасауға тиіс уақытша мерзімдерді қоса алғанда, шектеу жөніндегі талап қоюларлы;

2.2.2.3 егер бар болса, шарттың шарттарын өзгерту үшін Тасымалдаушының құқықтарын;

2.2.2.4 Тасымалдаушының тасымалдаудан бас тартуы туралы қағиданы;

2.2.2.5 әуе кемесін ауыстырумен немесе маршрутты өзгертумен қоса, Тасымалдаушының құқықтары мен шектеулерімен және кестедегі өзгерістерді, баламалы тасымалдаушыны немесе әуе кемесін ауыстырумен немесе қызметтің кешігуіне немесе орындалмауына қатысты шектеулерді қамтиды, бірақ шектелмейді.

3 Келісілген аялдау орындары (қажет болған жағдайда, Тасымалдаушы өзгертуі мүмкін) осы Шартта жазылған жөнелту және межелі пункттерінен басқа немесе маршруттағы аялдау орнын жоспарлау ретінде Тасымалдаушының кестесінде көрсетілген орындар. Осы Шартқа сәйкес бірнеше келесі Тасымалдаушылармен жүзеге асырылатын тасымалдау бірыңғай тасымалдау ретінде есептеледі.

4 Варшава конвенциясы немесе Монреаль конвенциясы қолданылмайтын тасымалдау үшін жоғалған, бүлінген немесе ұсталған жүк үшін Тасымалдаушының жауапкершілік лимиті, егер кез келген қолданылатын Конвенцияда немесе Тасымалдаушының тарифтерінде немесе тасымалдаудың жалпы шарттарында килограмға ең жоғары ақшалай лимит белгіленбесе, килограмм үшін 19 АҚК құрайды.

5.5.1. Тасымалдаушы алушыға Шарт бойынша жөнелтушінің жазбаша келісімінсіз кредит берген жағдайларды қоспағанда, жөнелтуші Тасымалдаушының тиісті тарифтеріне, талаптарына және тиісті ережелеріне, қолданылатын заңдарға (соның ішінде, Варшава конвенциясын және Монреаль конвенциясын қолданысқа енгізетін мемлекеттік заңдар), үкімет қаулыларына, бұйрықтары мен талаптарына сәйкес тасымалдау үшін барлық алымдарды төлеуге кепілдік береді.

5.2. Егер жүктің қандай да бір бөлігі тасымалданбаса, мұндай партияға қатысты шағым, тіпті көлік шығындары төленбеген болса да қаралатын болады.

6.6.1. Тасымалдауға қабылданған жүк үшін Варшава Конвенциясы және Монреаль Конвенциясы жөнелтушіге тасымалдау үшін жүк құнын жариялау және қажет болған жағдайда қосымша алымдарды төлеу арқылы жауапкершілікті шектеуді арттыруға мүмкіндік береді.

6.2. Варшава Конвенциясы да, Монреаль Конвенциясы да қолданылмайтын тасымалдауға Тасымалдаушы тасымалдаудың жалпы шарттарында белгіленген рәсімдерге және қолданылатын тарифтерге сәйкес жөнелтушіге тасымалдың неғұрлым жоғары құнын жариялау және қажет болған жағдайда қосымша алымдарды төлеу жолымен жауапкершілік лимитін ұлғайтуға рұқсат беруі тиіс.

7.7.1. Жүктің бір бөлігі жоғалған, бүлінген немесе кідірілген жағдайда тасымалдаушының жауапкершілік лимитін айқындау кезінде ескерілуі қажет салмақ тиісті орамның немесе орамның салмағымен ғана болуы тиіс.

7.2. АҚШ Көлік Кодексінде айқындалған «шетелдік әуе тасымалдары» үшін кез келген басқа ережелерге қарамастан:

7.2.1 жеткізу жоғалған, бүлінген немесе кідірілген жағдайда тасымалдаушының жауапкершілік лимитін айқындау кезінде пайдаланылуы тиіс салмақ мұндай тиеуді тасымалдау үшін төлемді айқындау үшін пайдаланылатын салмақпен болуы тиіс; сондай-ақ

7.2.2 жүктің бір бөлігі жоғалған, бүлінген немесе кідірілген жағдайда 7.2.1 тармақтағы жүктің салмағы жоғалтуға, зақымдануға немесе кідіртуге әсер ететін бір жүк авиа жүкқұжаты қолданылатын қаптамалар бойынша тепе-тең бөлінуі тиіс. Қаптамадағы бір немесе бірнеше заттар жоғалған немесе бүлінген жағдайда қолданылатын салмақ барлық қаптаманың салмағын білдіреді.

8. Тасымалдаушыға қолданылатын кез келген ерекшелік немесе жауапкершілік лимиті Тасымалдаушының агенттеріне, қызметкерлері мен өкілдеріне, сондай-ақ тасымалдаушы әуе кемелерін немесе жабдықтарын тасымалдау үшін пайдаланатын кез келген тұлғаға, сондай-ақ осындай тұлғаның агенттеріне, қызметкерлері мен өкілдеріне қолданылуы тиіс.

9. Тасымалдаушы тасымалды ақылға қонымды мерзімде орындауға міндеттенеді. Егер бұл қолданылатын заңдармен, тарифтермен және мемлекеттік ережелермен рұқсат етілсе, Тасымалдаушының балама тасымалдаушыларды, әуе кемелерін немесе тасымалдау құралдарын алдын ала ескертусіз, бірақ жөнелтушінің мүдделерін ескере отырып пайдалануға құқығы бар. Тасымалдаушыға маршрутты және ол орынды деп санайтын барлық аралық аялдама орындарын таңдау немесе осы Шартта көрсетілген маршруттан өзгерту немесе ауытқу үшін жөнелтушімен уәкілеттік берілген.

10. Жүкті ескертусіз жеткізуге тағайындалған тұлғамен жүкті қабылдау, жүк жақсы жағдайда және Тасымалдау шартына сәйкес жеткізілгендігі анық дәлелденген болуы тиіс.

10.1.1 Жүк жоғалған, бүлінген немесе кідірілген жағдайда жеткізу жөніндегі тұлға Тасымалдаушыға жазбаша наразылық беруі тиіс. Мұндай наразылық:

10.1.2 жүк бүлінген жағдайда, залал анықталғаннан кейін бірден және жүкті алған күннен бастап 14 күннен кешіктірмей;

10.1.2 жүк кідірілген жағдайда, жүк жеткізу жөніндегі тұлғаның қарамағына берілген күннен бастап 21 күн ішінде;

10.1.3 жүк жеткізілмеген жағдайда, жүк авиа жүкқұжаты берілген күннен бастап 120 күн ішінде немесе егер жүк авиа жүкқұжаты шығарылмаса, Тасымалдаушы тасымалдау үшін жүкті алған күннен бастап 120 күн ішінде жасалуы тиіс.

10.2 Мұндай наразылықтар жүк авиа жүкқұжаты пайдаланылған Тасымалдаушыға немесе бірінші Тасымалдаушыға, немесе соңғы Тасымалдаушыға немесе жоғалу, зақымдану немесе кідірту орын алған тасымалдауды орындаған Тасымалдаушыға берілуі мүмкін.

10.3 Егер жазбаша наразылық 10.1-тармақта көрсетілген мерзімде берілмесе, Тасымалдаушыға қатысты ешқандай іс-әрекет қабылданбайды.

10.4 Егер талап қою межелі пунктке келген күннен бастап немесе әуе кемесі келген күннен бастап немесе тасымал тоқтатылған күннен бастап екі жыл ішінде ұсынылмаса, Тасымалдаушыға залалды өтетуге арналған кез келген құқықтар тоқтатылады.

11. Жөнелтуші жүк тасып әкелінетін және тасып әкетілетін елдің барлық қолданылатын заңдары мен үкіметтік қаулыларын, оның ішінде жүкті орауға, тасымалдауға немесе жеткізуге қатысты, ақпарат беруге және осындай заңдар мен ережелерді сақтау үшін талап етілетіндіктен, жүк авиа жүкқұжатына құжаттарды қоса беруге тиіс. Тасымалдаушы жөнелтушінің алдында жауапты болмайды, ал жөнелтуші тасымалдаушыға жөнелтушінің осы ережені орындамауына байланысты шығындарды немесе шығыстарды өтеуге тиіс.

12. Бірде-бір агенттің, Тасымалдаушының қызметкерінің немесе өкілінің осы Шарттың қандай да бір ережелерін өзгертуге, толықтыруға немесе одан бас тартуға құқығы жоқ.

Жүк авиа жүкқұжатына қол қою және тасымалдау құнын төлеу кезінде сіз осы Шарттың талаптарын қабылдағаныңызды растайсыз.